

К.п.н. Кузнецова О. Ю.

Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого Україна

ГЕНДЕРНА ОСВІТА МОЛОДІ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Активне використання в багатьох європейських країнах поняття «тендер» свідчить, що в останні десятиріччя відбулось не лише переосмислення проблеми відносин статей та специфіки їх навчання та виховання, а й те, що їх тепер стали розглядати як форму соціальної організації. Сутність поняття «тендер» сучасні вчені розглядають як спосіб соціальних відносин між жінками й чоловіками, не тільки безпосередніх відносин і відносин у родині, але й у головних інститутах суспільства, таких як *соціальні класи, ієрархи* великих організацій і структура зайнятості. Таким чином, ми можемо констатувати, що термін «тендер» визначає «соціальну» стать людини, її статеву роль, що має суспільне забарвлення і несе в собі суспільний досвід, накопичений у поведінці багатьох чоловіків і жінок. Тобто, тендер - це своєрідний підсумок соціалізації людини в суспільстві відповідно до її статевої приналежності.

Особливостями державної тендерної політики у Великій Британії є створення інформаційно-освітнього середовища для реалізації тендерного підходу у шкільну практику. Зазначимо, що характерними рисами тендерної освіти учнівської молоді Великої Британії є його комплексність і послідовність. Тендерна освіта здійснюється підчас занять з англійської мови та літератури, іноземної мови, історії, природознавства, суспільствознавства. Також ефективному впровадженню тендерної освіти сприяє викладання таких спеціальних предметів, як «Статеве виховання та побудова взаємин між статями», «Особистісний добробут», «Економічний добробут і фінансова спроможність». Виховання тендерної культури молодого покоління здійснюється шляхом створення гендернонейтральних стратегій і програм, введення до статутів шкіл норм і правил, принципів тендерної рівності, які формують партнерські взаємини між статями.

Необхідно відмітити, що Британський уряд, Департамент освіти та місцеві органи управління шкільною освітою забезпечують розробку відповідних концепцій, директив, постанов, спрямованих на реалізацію принципу тендерної рівності у середніх навчальних закладах, а саме: «Безпечне навчання - гендерно-нейтральна робота в школах», «Скорочення тендерного розриву у навчанні англійської мови» тощо. Департамент освіти видає спеціальні тендерні директиви та рекомендації і здійснює моніторинг організації навчально-виховного процесу у школах в контексті утвердження принципу тендерної рівності.

Зазначимо також, що до головних завдань тендерної освіти молоді у Великій Британії на початку ХХІ століття слід віднести наступні:

- відновлення та збагачення в суспільстві взірців жіночої та чоловічої поведінки, сфер їх реалізації, які є основним джерелом тендерної ідентифікації, формування тендерної свідомості дівчат-підлітків та хлопців-підлітків;

- урізноманітнення джерел і механізмів засвоєння тендерних моделей жіночої та чоловічої поведінки в межах соціалізації особистості;
- забезпечення дівчатам та хлопцям рівного доступу до всіх різновидів знань, тендерної рівності у родинному й громадському житті.

Проаналізувавши вище зазначене, ми можемо зробити висновок, що сутність проблеми тендерної освіти молоді у Великій Британії полягає у впровадженні тендерної стратегії у процес їх освіти, що забезпечить дівчат та хлопців доступною інформацією з проблем, які з'являються у них, допоможе їм здобути знання і вміння, необхідні майбутнім жінкам та чоловікам у подальшому житті.

На підставі історико-генетичного аналізу становлення та розвитку тендерної освіти молоді у Великій Британії, ми можемо констатувати, що до головних психолого-педагогічними умов тендерної освіти ми можемо віднести наступні:

- створення сприятливого мікросередовища для тендерної освіта дівчат та хлопців;
- врахування соціокультурних факторів країни при організації тендерної освіти молоді;
- орієнтація та врахування в процесі виховання психологічних та вікових особливостей дітей та підлітків, специфіки становлення гендерної самосвідомості і ціннісних орієнтацій;
- взаємодія всіх соціальних інститутів, координація їх діяльності у формуванні гендерної культури молоді;
- підвищення гендерної культури суспільства, зокрема, педагогів та батьків, використання педагогічної спадщини народів британських островів гендерній освіті учнів.

Таким чином, підбиваючи підсумки підкреслимо, що основними напрямками тендерного виховання в британських середніх навчальних закладах є формування гендерної культури дівчат і хлопців шляхом упровадження гендерно-нейтральних стратегій у навчально-виховний процес, профорієнтаційна робота та професійне навчання учнів, підготовка педагогів до тендерного виховання учнів через навчання їх основ тендерних знань та поглиблення їх гендерної компетентності. Успішну реалізацію цих напрямів забезпечує постійна підтримка держави, Департаменту освіти, місцевих органів управління шкільною освітою та психолого-педагогічних служб.

Литература:

1. Arot M. Gender, equality, pedagogy and citizenship: affirmative and transformative approaches in the UK / M. Arnot // *Theory and Research in Education*, 2006. - Vol. 4. - № 2. - p. 131 -150.
2. Dixon C. Pete's Tool: Identity and sex-play in the design and technology classroom / C Dixon // *Gender and Education*. - 1997. - Vol. 9. - № 1. - P. 69 - 104.
3. Millard E. *Differently literate; boys, girls and the schooling of literacy* / E. Millard. - London: Routledge, 1997. - 224 p.